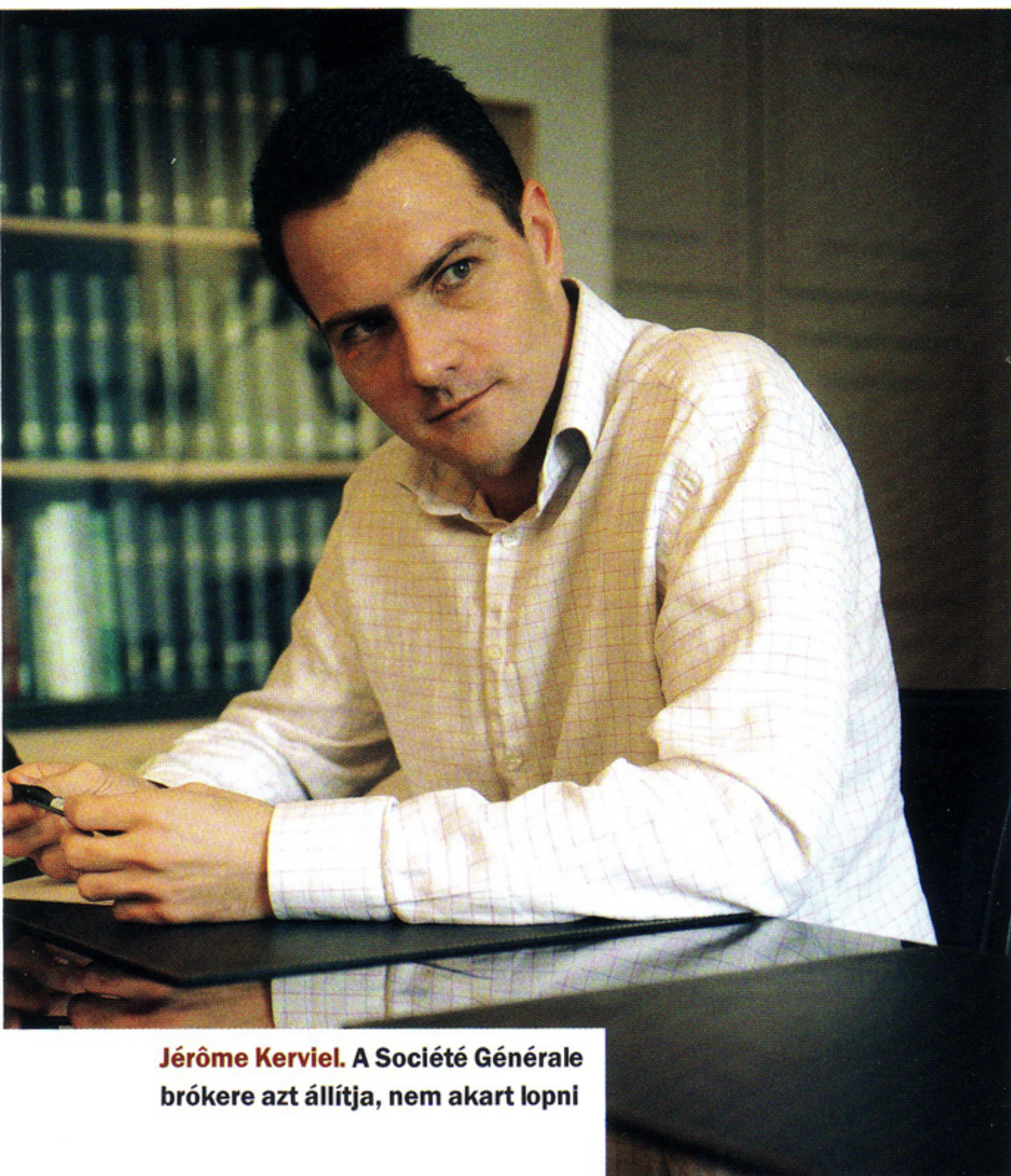

Jérôme Kerviel. A Société Générale brókere azt állítja, nem akart lopni

Lelepleződés

JANUÁR 2.: A 2007 végi 1,4 milliárd eurós profit helyett a bank vezetésének 55 millió eurós nyereséget mutat ki.

JANUÁR 3-9.: Pozícióinak átrendezése és elrejtése; miközben a nyitott állományát vizsgálják, azt először nagyobb részben egy német brókerház nevére könyveli. Több üzletkötő limitjét is igyekezik kihasználni, azonban a pozíciók letétkövetelményeivel már kezelhetetlenül megnőnek. Miután a belső ellenőrzés kideríti, hogy nem a német brókerház kötötte az ügyleteket, megbízóként a Deutsche Bankot nevezi meg.

JANUÁR 18.: A Deutsche Bank visszaigazolja, semmilyen tranzakcióra nem adtak megbízást a közelmúltban Kervielnek. A bróker pozíciói közben 1,5 milliárd eurós veszteségbe fordulnak. Közvetlen felettese megkezdi a részletes vizsgálatot.

JANUÁR 19.: Kerviel elismeri tevékenységét, és a bank vezetésével szembeáll a hatalmas adósságokkal.

JANUÁR 21-23.: A Société Générale az amúgy is eladói nyomás alatt küszködő piacokra önti Kerviel pozícióit. A kereskedőnek az EuroStoxx 50 indexen 30, a DAX-on 18, az FTSE 100-on 2 milliárd eurós állománya volt. A három kereskedési napon nagyjából a forgalom tíz százalékát adja a Société Générale kényszerlikvidálása. A veszteség több mint háromszorosára, 4,9 milliárd euróra nő.

JANUÁR 24.: Nyilvánosságra hozzák az ügyet.

Milliárdos vesztes

BRÓKERBOTRÁNY Jérôme Kerviel, a Société Générale brókere minden idők legnagyobb kereskedési veszteségét okozta. A róla szóló könyvek Franciaországban szorongatják a listákon a Harry Pottert...

A férfi, akit egyedülként próbálnak felelőssé tenni Franciaország egyik legnagyobb, 144 éve alapított bankházának 4,9 milliárd eurós veszteségeért, joggal számíthatna mindent el-sőpró népharagra. Azonban a rendkívüli tettek – legyenek azok akár negatívak is – komoly érdeklődésre tartanak számot, sőt, a brókerbotrányok egyes esetekben népszerűséget hoztak a milliárdos család-sok elkövetőinek. Jérôme Kerviel története feltehetően rekordidő, mindössze néhány hét alatt a könyvesboltok polcaira került, olyan hangzatos címekkel, mint

Ötmilliárd köddé vált: a Société Générale botrány gyökerei, illetve A játékos: az ötvenmilliárd eurós ember bukása.

ITTHON NEM A magyar pénzügyi szektorban szinte elképzelhetetlen, hogy hasonló eset megtörténjen – állítják szakértők. Egyfelől a hazai hitelintézetek sokkal óvatosabbak és kockázatkezelési szempontból jóval konzervatívabbak. Másfelől – tekintve, hogy a pozíciós méreten, vagyis az összegen komoly hangsúly van – a magyar bankok – kevés kivétellel – nem tekinthetők igazi kereskedési köz-

pontnak, mert valamely külföldi hitelintézet leányaként működnek, befektetési üzletágaik saját könyvvel és globális limit-ekkel nem rendelkeznek, ezért ilyen méretű pozíciók 1000 milliárd forint felett nem jönnek, nem jöhetnek létre. Persze ott volt a Kulcsár-botrány. „Nos, ha a Société Générale botrányához hasonló esetet idézünk a magyar pénzügyi szektor múltjából, akkor »mindössze« az emberi vonatkozásában hasonló jellemzőket felmutató Kulcsár tevékenysége merülhet fel példaként. Igaz, a két bankár különböző üzletágban dolgozott, de a tevékenysé-

gük leplezéséig éveken keresztül felhasznált empatikus képesség tagadhatatlanul párhuzamba állítható” – mondta el Barócsi István, a BloChamps Capital ügyvezető igazgatója.

KEZDETI SIKER Jérôme Kerviel és a Société Générale közös története 2000-ben kezdődött, amikor a francia szakember a hitelintézet alkalmazottja lett. Ötévi munka után került a háttérirodából a Delta One kereskedési részleghez – a feladata elsősorban abból állt, hogy európai részvényekkel, illetve indexekkel kereskedjen a rövidebb távon felmerülő, alacsonyabb árfolyam-különbözeti hasznok kiaknázására. Az ez év elején 50 milliárd eurósra dagadt pozícióinak magjait még első alkusi évében vetette el – 2005 nyarán, a londoni terrortámadást megelőzően a piacok csökkenésére fogadott. Az ügyletből félmillió eurós nyereséget realizált, és saját bevallása szerint a siker lehetősége ekkor készítette először arra, hogy akár a belső szabályokat is – üzleti limit és adminisztráció tekintetében egyaránt – áthágva igyekezzen minél látványosabb eredmé-

Legnagyobb kereskedési veszteségek

(milliárd dollár)

Cég	Bróker	Összeg*	Év
Société Générale	Jérôme Kerviel	7,1	2008
Amaranth Advisors	Brian Hunter	6,8	2006
Long Term Capital Management	John Meriwether	5,7	1998
Sumitomo Corporation	Yasuo Hamanaka (Hamanaka Jaszuo)	3,5	1996
Orange County	Robert Citron	2,38	1994
BAWAG	Wolfgang Flöttl, Helmut Elsner	2	2006
Barings Bank	Nick Leeson	1,8	1995
Daiwa Bank	Toshihide Iguchi (Igucsi Toshihide)	1,5	1995

* Inflációval korrigált.

Forrás: BloChamps-gyűjtés

SZÓBELI INTÉS Kerviel 2007 tavaszán – saját bevallása szerint – észrevette a subprime piaci gondok előjeleit, és ismét hátridős eladási megbízásokat adott. Márciustól júliusig határozottan ellene dolgozott a piac; a Société Générale utólagos felülvizsgálata szerint a nagyjából 30 milliárd eurós nyitott állományával volt olyan nap, amikor Kerviel 2,2 milliárd

A BANK ÉRDEKÉBEN? Viszonylag ritka, hogy a Société Générale kereskedői csapatába a back office alkalmazottai közül bárki bekerülhessen, valószínűleg Kerviel hozzáállásán és motivációján is mély nyomot hagyott kivételes előléptetése. Legalábbis a bírósági meghallgatásán azt hangsúlyozta, hogy tetteit a bank érdekében követte el, személyes haszon-

Yasuo Hamanaka.
A játékszenvedély áldozata lett ő és cége (3,5 milliárd dollár)

Wolfgang Flöttl.
Félrespekulált társával, kétmilliárd dollárba került

Nick Leeson.
Eurótízezekért tart előadásokat a bukott bróker, aki bedöntött egy patinás brit bankot (1,8 milliárd dollár)

nyeket elérni. Ennek megfelelően 2007 januárjában a legfontosabb német tőzsdeindex, a DAX shortolásába kezdett, ami eleinte súlyos veszteségeket prognosztizált. Februárban azonban az ázsiai minikrízis megmentette a brókert, mert a bank által meg nem engedett nagyságú összegekkel játszva 28 millió eurót nyert. A későbbi veszteséghez képest még eltörpülő tranzakcióihoz akkora összegeket mozgatót, hogy az óhatatlanul felkeltette az ellenőrök figyelmét. A külső elszámolóházak felé azonban könnyedén fedezte magát, mivel a Société Générale limitjein egyelőre nem lépett túl, a belső ellenőröket pedig hamis e-mailekkel és a bankon belüli kapcsolatait, munkatársai szimpátiáját kihasználva tévesztette meg.

eurós veszteségen ült. Mint kiderült, áprilisban a Delta One vezetője jelezte is a brókernek, csökkentse hatalmas kinnlevőségeit, ám a szóbeli figyelmeztetésen túl semmi nem történt – az ellenőr azonban csak az ügyletek töredékét látta.

A piacok nyár végi beszakadását követően a bróker fogadásai már félmilliárd eurós hasznot hajtottak, a nyereség eltüntetése a veszteségek palástolásához hasonló gondok elé állította Kervielt. Az új évben felvett pozíciókkal már valószínűleg nem a további haszonszerzés, hanem az 1,4 milliárd eurósra dagadt nyereség lefaragása volt a cél. Igaz, arra Kerviel sem számított, hogy a piaci mozgások január 18-ra 1,5 milliárd eurós bukásba fordíthatják a pozícióit.

szerzés nem motiválta, sokkal inkább sikerre és elismertségre vágyott – mondta el Karagich István, a BloChamps Capital tanácsadó cég pénzügyi igazgatója. Kevés kivételtől eltekintve a legnagyobb brókerveszteségek Kerviel történetéhez hasonlóan halmozódtak fel.

MAGÁNYOS FARKAS? A francia pénzügyminisztérium a jelentésében megállapítja, nincs ok feltételezni azt, hogy mások is szerepet játszottak volna a Société Générale botrányában, illetve, hogy nem egyedi jelenségről van szó. Ezzel szemben Kerviel kijelentette, a feletteseinek tudniuk kellett arról, mekkora összegekkel üzletel.

Metzing András